

Pomoc socjalna i świadczenia

Opracowane przez Centrum Pomocy Imigrantom w Clare
(Clare Immigrant Support Centre)

Opieka socjalna

System opieki socjalnej w Irlandii oferuje pomoc finansową, świadczenia rodzinne i inne. Skierowane są one do osób o szczególnych potrzebach, np. do bezrobotnych, rodzin czy osób niepełnosprawnych.

Socjalne świadczenia pieniężne dzielą się na 3 rodzaje.

Świadczenia składowe (w oparciu o ubezpieczenie społeczne): Są dostępne dla osób, które opłaciły odpowiednią ilość składek ubezpieczenia społecznego PRSI (Pay Related Social Insurance), gdy były zatrudnione. Prawo do nich zależy od ilości opłaconych składek PRSI (zob. s. 7 ulotki „Zatrudnienie”).

Świadczenia nieskładowe (w oparciu o kryterium wysokości dochodów): Uzależnione są od sytuacji Twojej i rodziny. Wymagany jest pobyt stały (zob. ramka) i spełnienie kryterium wysokości dochodów (means test).

Według tego kryterium ustala się, czy Twoje dochody są wystarczająco niskie. Odpowiedni poziom uzależniony jest od danego świadczenia i Twojej sytuacji

Twoje Centrum Informacji Obywatelskiej — CIC

- Bindon Lane, Ennis, Co Clare.
Telefon (065) 684 1221
- www.citizensinformation.ie

Co to jest pobyt stały („habitual residence”)?

Pobyt stały orzekany jest w oparciu o takie czynniki jak:

- jak długo i nieprzerwanie mieszkasz w Irlandii;
- długość i cel każdego wyjazdu z Irlandii;
- rodzaj i charakter zatrudnienia;
- ogólne długoterminowe plany na przyszłość; oraz
- główne obszary zainteresowań.

rodzinnej.

Świadczenia uniwersalne: Są to np. zasiłek na dziecko (Child Benefit), prawo do bezpłatnego korzystania z komunikacji publicznej (Free Travel) i dodatek wypoczynkowy dla opiekuna (Respite Care Grant). Nie zależą od składek PRSI, ani od kryterium wysokości dochodów, ale muszą być spełnione inne warunki, np. pobyt stały w przypadku zasiłku na dziecko.

Świadczenia dla dzieci

Zasiłek na dziecko (Child Benefit), stara nazwa — zapomoga na dziecko (Children's Allowance) jest najpopularniejszym świadczeniem dla rodzin z dziećmi. Jest wypłacany rodzicom lub opiekunom dzieci w wieku do 16 lat, lub do lat 19, gdy dziecko uczy się w pełnym wymiarze godzin, szkoli się w ramach programu Youthreach lub jest niepełnosprawne.

Wypłacany jest raz w miesiącu, bezpośrednio na rachunek bankowy lub gotówką na pocztę.

Kiedy złożyć wniosek?

Wniosek o zasiłek na dziecko należy złożyć w ciągu 12 miesięcy od:

- narodzin dziecka;
- miesiąca, w którym dziecko zostało członkiem rodziny (np. w przypadku adopcji); lub
- miesiąca, w którym rodzina zamieszkała w Irlandii.

Rejestracja noworodka

Jeżeli Twoje dziecko urodziło się w Irlandii, należy zarejestrować jego narodziny. Można to zrobić w:

- szpitalu, gdzie się urodziło;
- Urzędzie Stanu Cywilnego (Civil Registration Office), HSE Sandfield Centre, Ennis — telefon (065) 686 8050; lub
- Urzędzie Stanu Cywilnego (Civil Registration Office), Szpital St. Camillus'

Co to jest EOG?

Europejski Obszar Gospodarczy (EOG) tworzy 25 państw członkowskich UE oraz 3 państwa należące do EFTA (Islandia, Lichtenstein i Norwegia) formując w ten sposób wewnętrzny rynek, na którym panują jednolite podstawowe zasady.

(St. Camillus' Hospital), Shelbourne Road, Limerick — telefon: (061) 483 763

Przepisy UE

Jeżeli jesteś obywatelem UE, EOG lub Szwajcarii pracującym w Irlandii, przysługuje Ci zasiłek na dziecko (Child Benefit).

Obywatele spoza UE/EOG

Obywatele spoza UE/EOG muszą przebywać w Irlandii na zasadach „pobytu stałego”, aby przysługiwał im zasiłek na dziecko. Jeżeli należysz do tej grupy obywateli i legalnie pracujesz w Irlandii, o zasiłek na dziecko możesz ubiegać się, gdy dziecko też spełnia warunki „pobytu stałego”.

Jak się ubiegać

Wszystkie formularze są dostępne na stronie www.welfare.ie lub w najbliższym Centrum Informacji Obywatelskiej (Citizens Information Centre), www.citizensinformation.ie. Rozpatrzenie wniosku może trwać do 12 miesięcy.

Dodatek na opiekę nad małym dzieckiem (Early Childcare Supplement)

Dodatek na opiekę nad małym dzieckiem (Early Childcare Supplement — ECS) został w maju 2009 zmniejszony o 50% do kwoty 41,50 euro miesięcznie. Dodatek ten zostanie zniesiony z końcem 2009 roku i zastąpiony w styczniu 2010 darmowym rokiem opieki przedszkolnej w ramach programu Wczesne Dzieciństwo, Opieka i Edukacja (Early Childhood, Care and Education — ECCE) dla dzieci w wieku: od 3 lata i 3 miesiące do 4 lata 6 miesięcy. Dane ośrodków biorących udział w programie dostępne są w Komisji Opieki nad Dziećmi hrabstwa Clare (Clare Childcare Committee). Telefon (065) 686 4862.

Inne świadczenia – pomoc społeczna

Pomoc społeczna (Community Welfare Services) jest udzielana przez Przedstawicieli Pomocy Społecznej (Community Welfare Officers — CWO) w ramach systemu HSE (Zarząd Służby Zdrowia — Health Service Executive). Przedstawiciele Pomocy Społecznej (CWO) pracują w ośrodkach służby zdrowia i obsługują system dodatkowych świadczeń socjalnych (Supplementary Welfare Allowance Scheme).

Podstawowe dodatkowe świadczenie socjalne (Basic Supplementary Welfare Allowance) jest cotygodniową zapomogą dla osób, które nie mają dochodów na zaspokojenie swoich potrzeb oraz dla dorosłych osób i dzieci pozostających na ich utrzymaniu (o ile spełniają warunki). Podstawowe dodatkowe świadczenie socjalne przysługuje Ci, jeżeli:

- mieszkasz w Irlandii;
- spełniasz kryterium wysokości dochodów;
- ubiegasz się o inne świadczenia, które mogą Ci przysługiwać; oraz
- spełniasz kryterium „stałego pobytu” (zob. ramka s. 2), z wyjątkiem zasiłku przyznawanego w sytuacjach szczególnych (Exceptional Needs Payment).

Ponieważ okoliczności w przypadku każdej osoby są inne, najlepiej zgłosić się bezpośrednio do Przedstawiciela Pomocy Społecznej (Community Welfare Officer), aby omówić swoją sytuację.

Jakie są rodzaje świadczeń?

Rodzaje świadczeń w ramach tego systemu obejmują:

- Dodatkowe świadczenie socjalne (Supplementary Welfare Allowance);

- Zapomoga mieszkaniowa (Rent Supplement);
- Dodatek na odsetki od kredytu hipotecznego (Mortgage Interest Supplement);
- Dodatki na dietę i ogrzewanie (Diet and Heating Supplements);
- Dodatek na odzież i obuwie szkolne (Back to School Clothing and Footwear Scheme);
- Dopłata do opału (Fuel Allowance); oraz
- Żłobek (w wyjątkowych przypadkach, tylko po zatwierdzeniu przez pielęgniarkę środowiskową, pracownika socjalnego lub innego pracownika służby zdrowia).

Inne świadczenia

Istnieją inne dodatkowe świadczenia na pokrycie nadzwyczajnych cotygodniowych kosztów, których możesz nie być w stanie pokryć z własnych środków, np.:

- cotygodniowa podróż do szpitala lub przychodni, gdy nie masz żadnego innego wsparcia; oraz
- jeżeli osoba w Twoim domu cierpi na poważną chorobę i potrzebuje dodatkowych środków np. na butlę z tlenem.

Dostępne są świadczenia w szczególnych przypadkach (Exceptional Needs Payments) np. na wózek dziecięcy, odzież czy koszty pogrzebu.

Są też świadczenia w nagłych przypadkach (Urgent Needs Payments) pokrywające koszty nieobjęte ogólnym ubezpieczeniem, np.:

- pożar;
- powódź; oraz
- burza.

Przedstawiciele Pomocy Społecznej (Community Welfare Officers) rozpatrują każdą sprawę i informują o przysługujących świadczeniach. Przyjmują oni co tydzień w wielu ośrodkach służby zdrowia i na spotkanie nie trzeba się wcześniej umawiać.

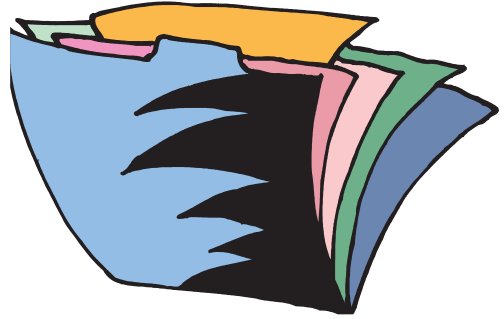
W niektórych rejonach zajmują się oni także wnioskami o karty medyczne (medical cards) oraz o subwencję na dom opieki (Nursing Home Subvention).

Odwołania

Jeżeli nie zgadzasz się z decyzją (np. odmową) swojego Przedstawiciela Pomocy Społecznej (CWO) możesz odwołać się do niezależnego wydziału odwoławczego Zarządu Służby Zdrowia (Health Service Executive), gdzie zostaniesz poproszony o przedstawienie swojej dokumentacji i decyzja CWO zostanie zbadana. Adres: Appeals Office, Health Service Executive, St Joseph's Hospital, Mulgrave St, Limerick. Telefon: (061) 461 359; ulgowa infolinia 1850 460 055

Jak się ubiegać

Gdy tylko pojawi się taka potrzeba, powinieneś ubiegać się o dodatkowe świadczenia socjalne (Supplementary Welfare Allowance) lub zasięgnąć informacji w Ośrodku Pomocy Społecznej (Community Welfare Office). Adres: Community Welfare Officer, HSE (Health Service Executive)

Health Office, Sandfield Centre, Highfield Park, Ennis. Telefon: (065) 686 8090.

Możesz też zgłosić się do najbliższego Centrum Infrmacji Obywatelskiej (Citizen's Information Centre), adres: Bindon Lane, Ennis, telefon (065) 684 1221, ulgowa infolinia: 1890 777 121, poniedziałek–piątek, 9.00–21.00

Więcej informacji: Centrum Informacji Obywatelskiej — CIC

Centra Informacji Obywatelskiej (Citizens Information Centres) zapewniają wszechstronne informacje na temat wszystkich aspektów życia publicznego i uprawnień obywateli. Można osobiście odwiedzić najbliższą placówkę CIC, gdzie można uzyskać bezpłatną i dyskretną poradę. Numer placówki w Ennis: (065) 684 1221. Ulgowa infolinia: 1890 777 121, poniedziałek–piątek, 9.00–21.00. Strona internetowa: www.citizensinformation.ie

Sytuacja osób niepełnosprawnych

Istnieje szereg innych świadczeń socjalnych dla osób chorych lub niepełnosprawnych. Aby mieć do nich prawo, należy mieć zaświadczenie o chorobie lub niepełnosprawności wystawione przez lekarza. Poniżej znajdują się informacje o świadczeniach wypłacanych w ramach opieki socjalnej.

Dodatek z tytułu niepełnosprawności (Disability Allowance) to świadczenie wypłacane co tydzień w oparciu o kryterium wysokości dochodu osobom niepełnosprawnym w wieku od 16 do 65 lat.

Zasiłek z tytułu wypadku przy pracy (Injury Benefit) to jedno ze świadczeń w ramach Systemu zasiłków z tytułu niezdolności do pracy wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej (Occupational Injuries Benefit Scheme). Wypłacane co tydzień, jeśli straciłeś zdolność do pracy wskutek wypadku przy pracy, w drodze do pracy lub powrotnej lub z powodu choroby zawodowej.

System opieki zdrowotnej (Medical Care Scheme) umożliwia otrzymanie refundacji kosztów opieki i pomocy medycznej uzyskanej wskutek wypadku przy pracy lub w wyniku pracy. Dana choroba zawodowa musi znajdować się na zatwierdzonej liście.

Możesz otrzymać **zasiłek inwalidzki**

(Disablement Benefit) w przypadku utraty zdrowia fizycznego lub psychicznego w wyniku wypadku przy pracy, w drodze do pracy lub powrotnej lub z powodu choroby zawodowej.

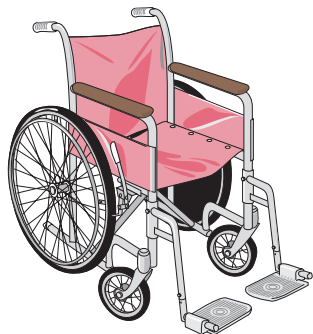
Jeżeli nie przysługuje Ci płatny urlop chorobowy w pracy, możesz ubiegać się o **zasiłek chorobowy (Illness Benefit)**, jeżeli opłaciłeś odpowiednią liczbę składek PRSI. Jeżeli Twoja ilość opłaconych składek PRSI nie jest wystarczająca, zgłoś się do Przedstawiciela Pomocy Społecznej (Community Welfare Officer).

Renta inwalidzka (Invalidity Pension) jest cotygodniowym świadczeniem dla osób objętych ubezpieczeniem społecznym, którzy nie mogą pracować z powodu przewlekłej choroby lub niepełnosprawności.

Więcej informacji, wnioski i inne dane można uzyskać w Ośrodku Opieki Socjalnej (Social Welfare Office) lub w Centrum Informacji Obywatelskiej (Citizens Information Centre); na stronach www.citizensinformation.ie lub www.welfare.ie. W Centrum Informacji Obywatelskiej (Citizens Information Centre) jest dostępna także specjalna broszura na ten temat.

Renta dla osób niewidomych (Blind Pension) to świadczenie wypłacane w oparciu o kryterium wysokości dochodu mieszkającym w Irlandii osobom niewidomym lub z wadami wzroku.

Więcej informacji: Ośrodek Opieki Socjalnej (Social Welfare Office) lub Ministerstwo Spraw Socjalnych i Rodziny (Department of Social and Family Affairs): ulgowa infolinia (bezpłatne broszury) 1890 202 325.

System dodatków na leczenie

Ubezpieczeni pracownicy i emeryci, którzy opłacili odpowiednią liczbę składek PRSI mają prawo świadczenia pokrywającego część kosztów usług dentystycznych, okulistycznych lub laryngologicznych.

Świadczenia te dostępne są w ramach systemu dodatków na leczenie (Treatment Benefit Scheme) zarządzanego przez Ministerstwo Spraw Społecznych i Rodziny (Department of Social and Family Affairs).

Posiadacze karty medycznej (medical card) są uprawnieni do usług dentystycznych, okulistycznych i laryngologicznych w ramach systemu HSE (Zarządu Służby Zdrowia — Health Service Executive), ale w praktyce, dostępność tych usług zależy od regionu.

Jeżeli masz opłaconą odpowiednią ilość

składek PRSI, w ramach systemu dodatków na leczenie (Treatment Benefit Scheme), mogą Ci przysługiwać:

- dodatek dentystyczny;
- dodatek okulistyczny;
- dodatek laryngologiczny;
- szkła kontaktowe; oraz
- aparaty słuchowe.

Wydział Dodatków na Leczenie (Treatment Benefit Section)

- Ministerstwo Spraw Społecznych i Rodziny (Department of Social and Family Affairs) Letterkenny Co. Donegal, telefon: (01) 704 3000

Formalności związane ze zgonem

Gdy dana osoba umiera w Irlandii, ktoś musi ją zidentyfikować i ustalić przyczynę zgonu. Jeżeli śmierć była nagłą i niespodziewana, należy powiadomić policję (Gardai) i Koronera. Należy również powiadomić członków najbliższej rodziny, lekarza rodzinnego (tzw. GP) oraz Rejestr Narodzin, Małżeństw i Zgonów (Registrar of Births, Marriages and Deaths).

Zorganizowaniem pogrzebu, kremacji lub transportu do innego kraju zajmują się zakłady pogrzebowe. Mogą one zorganizować wszystko: od miejsca na cmentarzu po obrzędy religijne według uznania klienta.

Jeżeli opłaciłeś odpowiednią liczbę składek PRSI, może Ci przysługiwać zapomoga z tytułu śmierci członka rodziny (Bereavement Grant) — jednorazowe świadczenie pieniężne na pokrycie części kosztów związanych z pogrzebem. Ośrodek Opieki Społecznej (Social Welfare Office) wypłaca tę zapomogę osobie odpowiedzialnej za opła-

cenie rachunków pogrzebowych. Wniosek należy złożyć w najbliższym Ośrodku Opieki Społecznej (Social Welfare Office).

Dostępny jest także dodatek pogrzebowy (burial grant) przyznawany w oparciu o kryterium wysokości dochodu, o który można ubiegać się u Przedstawiciela Pomocy Społecznej (Community Welfare Officer) w Sandfield House.

Więcej informacji o zgonach

- Jak zgłosić zgon: www.groireland.ie
- Pomoc dzieciom w radzeniu sobie ze śmiercią: www.barnardos.ie
- Opieka dla osób ze śmiertelnymi chorobami: www.hospice-foundation.ie
- Informacje o umieraniu, śmierci i żałobie www.endoflife.ie
- Społeczna grupa wsparcia dla osób w żałobie po samobójstwie: 1850 201 249
- Broszura o żałobie dostępna w Centrum Informacji Obywatelskiej (CIC).

Ważne adresy

Centra Informacji Obywatelskiej (Citizens Information Centres)

Miejsce	Adres	Telefon
Ennis	Bindon Lane, Ennis, Co Clare	(065) 684 1221
Shannon	Shannon Business Centre, Co Clare	(061) 364 704
Kilrush	Francis Street, Kilrush, Co Clare	(065) 908 0056
Scariff	East Clare Community, Co-Op, Main Street, Scariff, Co. Clare	(061) 921 286

Centrum Pomocy Imigrantom w Clare (Clare Immigrant Support Centre)

Ennis	Unit 13 Carmody Street Business Park, Ennis, Co Clare	(065) 682 2026
-------	---	----------------

Lokalny Ośrodek Zdrowia (HSE Local Health Office)

Przedstawiciel Pomocy Społecznej — CWO	HSE (Health Service Executive) Health Office, Sandfield Centre, Highfield Park, Ennis.	(065) 686 80390
--	--	-----------------

Ośrodki Opieki Socjalnej (Social Welfare Offices)

Wszystkie oprócz ośrodka w Tulla są przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych

Miejsce	Adres	Telefon
Ennistymon	Parliament Street, Ennistymon, Co. Clare	(065) 707 2528
Tulla	Main Street, Tulla, Co. Clare	(065) 683 1908
Kilrush	45 Moore Street, Kilrush, Co Clare	(065) 908 0030
Ennis	Government Buildings, Kilrush Road, Ennis, Co Clare	(065) 678 00